

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XV. Нью Йорк. Четвер, 8-го Серпня 1907. Число 32

Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, August 8, 1907. No. 32.

О. Сотер Стефан Ортинський,
гр кат. єпископ для Америки.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

По причині різних змін які зашли в останнім тижні в складі редакційнім, останнє і передостаннє число „Свободи“ спізнило ся. Ми зі своєї сторони перепрашуємо за се спізнєне наших Вп. Читателів, та заявляємо, що дальші числа будуть опатувати виходити правильно і точно. Сподіємо ся, що Вп. Читателі простять нам сю провину і будуть на дальше з довірою морально і матеріально підпирати наше видавництво.

Редакція.

ПОВІДОМЛЕНЕ

Подаю до відомости всіх Всеч. Отців Духовних і загалу Русинів, що днес дня 7. авг. с. р. дістав я письмо від Іх Преосв. о. Сотера Ортинського, в яким повідомляють, що понеже на кораблі „Kronprinz Wilhelm“ не могли дістати вже місця — припішають свій приїзд до Америки, бо діставши місце на кораблі „Kaiser Wilhelm II. виїдуть снм кораблем вже 20 августа з Бремен.

Заразом повідомляю, що рівночасно прийшов на мої руки лист пастирський до священицтва, який вже висилає ся і сими днями всі Всеч. Отці получат. До вірних мати Прощаєнні вислати о тиждень пізніше, але не знаючи еще обставин американських — постановили вислати до цілого народу Руского обширне посланє вже на землі американській.

В кінці просять осявідчити, що пересилають ширий привіт всему Духовенству і народови Рускому і поздоровлене і своє благословенство і просять о молитви з щасливою дорогою.

о. И. Чаплинський,
секретар Комітету.

ВАЖНЕ! ДЛЯ МІСЦЕВИХ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Отим упрашаю всіх Пп. місцевих Секретарів Р. Н. Союзу, щоб прислали нам декларації новоприступивших членів як також всі інші урядові справи сейчас по мітингу. Через таке зволіканє до останнього часу майже вся праця звалює ся останній тиждень, так що годі їй полагати на час.

Прошу також уважати щоб декларації були виповнювані правильно а захищати і нам і собі непотрібного труду та видатків поштових.

Декларації не виповнені і не підписані після припису будемо в кождім случаю звертати. Обовязком кождого Місцевого Секретаря єсть, справити похибку если заходить яка в Адресарі всіх Віددілів Р. Н. Союзу і повідомити нас о всіх змінах Уряду і Адресів місцевих Секретарів.

Т. Лабовський,
Голов. Рекорд. Секретар.

ОГОЛОШЕНЕ.

Отсим подає ся до загальної відомости усіх Українців що на днях завязав ся в Нью-Йорці комітет з цілею засновання українського гімнастичного товариства. Загальний мітинг в сій справі відбуде ся в суботу дня 10-го августа с. р. о 8-ій год. з вечера в Tompkins Square Hall, 134 East 7-th St., New York, поміж A і B Ave.

Українці!... В здоровому тілі здоровий дух!... А де дух здоровий, там сила і воля!... Братя!... Довго нас неволя жерла у старій, рідній, ненашій батьківщині... Доси нас наруга жре у новій вітчизні... Крайня пора уже скинути ярмо і в єдності і силі прямувати на новий шлях братерства любови і свободи... Тому кличемо: Гайдамаки у ряд!... Покажм, що і у нас є сила, що у наших жилах пливе стара козацька кров... Гайдамаки до нас!... Хто спочуває нашому ділу, у кого є крихітка любови до свого, до рідного, сей пристане до нас. Гей Гайдамаки у ряди!...

За комітет:

Михайло Угорчак предс.
Іван Драган кас.
Матій Хандога секр.

ВАЖНЕ ДЛЯ МОЛОДИХ ІНТЕЛІГЕНТНИХ ХЛОПЦІВ!

Найважнішим средством до піднесення уровеня просвітін наших братів-фермерів в Канаді є школа. Тому кождий молодий чоловік в котрім горить любов до пригнетеного темного фермера, повинен старатись набути відповідне знанє, щоб опісля мати спромому працювати для добра загалу, для добра нашого народу на закорській землі.

Як сказано, — школа перша, а учителів дуже мало. Учителський курс, який вже існує від пару літ у Вінніпегу, буде дальше продовжуваний, тому кождий молодий чоловік, що має замишлене бути учителем і має охоту до праці, повинен завчасу старатись дістатись на сей курс. Зголошуватись треба на низше поданий адрес, а заразом подавати, як довго в сій краї, яку хто має науку зі старого краю або тутейшу. Дальше треба сказати чи знає англійську мову і о скільки, або зовсім ні, як також скільки має літ? ...

Пішіть на адрес:
T. D. Ferley,
630 Magnus Ave.,
Winnipeg, Man.

Діслодж, Мо. бр. сьв. Ів. Хрест. відд. 50.

повідомляє усіх своїх членів, що хто не явить ся на мітингу дня 11-го Августа с. р. то заплатит 50 цнт. кари, позаяк уже через два місяці ніхто не приходить на мітинг і розмет до Р. Н. Союзу мусить платити ся з брачкою каси.

Т. Міцік секр.

— Як пише віденьська „Arbeiter Ztg.“ підчас побуту двох австрійських кораблів воєнних в Америці втікло з них 36 жовнів. В виду такої масової дезерції влади задумали конче дістати дезертирів в свої руки. Коли однак вичислено що вишукане і спроваджене їх коштувало би 700 дол. за голову дано спокій. Поміж дезертирами знаходиться двоє підофіцерів. Що за причина сеї масової дезерції, годі дізнати ся.

— З'їзд офіцерів-революціонерів. Недавно відбув ся з'їзд все-російського Союзу офіцерів варшавського воєнного округу, який ухвалив слідуєть резолюцію:

„В виду змагаючих ся з кождим днем кровавих репресій пра-

вительства і змагаючого ся з тої причини заворушення і обурення народних мас — оружний їх виступ зовсім певний. Взявши на увагу, що правительство, яке вже нераз при помочи армії давало кожду борбу народу за свободу і інтереси праці, і тепер покличе армію до здавлення революційного вибуху, — ми офіцери все-російського Союзу варшавського воєнного округу, визнаємо членів нашого Союзу до напруження усіх сил в сім напрямі, аби дорогою особистого впливу на жовнів і офіцерів сотворити в армії революційну силу, яка-би получила ся з людом і при помочи оружного повстання підперла його жаданя землі і волі“.

— Дня 19-го юлія абдикував (зрік ся корони) цісар Корей (в Азії), яка тепер зостає під протекторатом Япану. Коли вість про се розійшла по столиці сейчас вибухнули розрухи. По улицях порозліплювано плякати, які завзивають до вирізання усіх Япанців. Інтервеніє військо і артилерія японська. По улицях сотки трупів. Європейська цивілізація на далекім сході починає видавати уже овочі.

ТОРЖЕСТВЕННЕ

Посвяченє рускої гр. к. церкви сьв. Михайла в South Fork. Па відбуде ся в неділю дня 20-го септембра о год. 10-ій рано. Пр. С. С. Ортинський, наш руско-американський Єпископ доконає чину посвячення; пітсбургський хор під управою п. І. Костюка буде співати підчас торжества. Запрашаємо всі рускі брацтва і всіх чесних Русинів Американських. Адресовати до Rev. N. Pidhorecki, P. O. Box 543, South Fork, Pa.

За Раду Церковну
о. Н. Підгорецький, предс.,
Мих. Булик, секр.,
Мих. Ясенко, касієр.

Оголошене.

Стор тано на продаж в Йонкерс (гросерня і буцерна), 800 дол. місячного обороту. Близша відомість в редакції. 32-34

ВАЖНЕ!... ВАЖНЕ!...

Яка парохія потребує великого євангелія до церкви. дуже гарного, може дістати за дуже малу ціну у:

J. Charkass,
184 Hudson St.,
32-35 New York, N. Y.

Пошукує посади

тверезий, літ 27 з Галичини. дякуючитель, мушина чесний, вміє вести театральні вистави, вправи гімнастичні і т. д. По більшій інформації удаватись до редакції „Свободи“ або на адресу:

—32 P. R.
1311—11th St., Lorain, Ohio.

— Славянське Іміграційне Товариство в Нью-Йорку пошукує чоловіка, який би міг стати єго представителем на Еліс Аленд.

Докладне знанє англійської мови доконче потрібне.

Голоситись лише письменно до:

Slavonic Immigrant Society,
35 Broadway, New York City.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Юлій 1907.

За померших членів, їх жінок і за случаї каліцтва:

Від. 9. Демянович Прокоп, умер 8. Юнія 1907	\$1000.00
Від. 13. Стасяк Павло, умер 13. Юнія 1907	\$1000.00
Від. 1. Дзубеляк Тимко, умер 6. Юнія 1907	\$1000.00
Від. 78. Ковальчик Андрій, умер Юнія 15. 1907	\$1000.00
Від. 59. Оравський Іван, умер 6. Юлія 1907	\$1000.00
Від. 55. Білянський Артемій, умер 9. Юлія 1907	\$1000.00
Від. 2. Яцевич Варвара жена Алексія, 21. Юнія 1907	\$400.00
Від. 126. Дух Зузанна, жена Стефана, 15. Юлія 1907	\$400.00
Від. 93. Тундер Анна, жена Івана, 9. Юлія 1907	\$400.00
Від. 14. Гаршаний Антін, за утрату ноги	\$200.00
Від. 69. Ціх Йосиф, нездібний до праці	\$100.00
Від. 89. Гатала Гіляр, за утрату зору ока	\$200.00

Разом \$7700.00

Платня головних урядників за Юлій	\$155.00
Чартери для від. Союзу і печатки	\$168.90
Адміністрація Союзу за Юлій	\$52.17
Друки для Союзу	\$127.87

Весь розхід виносить \$8203.94

Розмет платить 7795 членів на ціле посмертне (кождий по 1.01 дол.) і 745 членів на пів посмертного (кождий по 51 цнт.)

Крім того кождий член платить за орган „Союзу“ по 10 цент. на Фонд резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Разом платить: член на ціле посмертне \$1.15 центів, а на половину посмертного 65 центів.

К. Кирчів, предсідатель. О. Ядловський, секретар.
А. Шаршань, касієр.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Серпень.

8	Ч.	Врмолай, Пар.
9	П.	Пантелеймона
10	С.	Прохора, Інок.
11	Н.	7. Календар
12	П.	Сили
13	В.	Елдоніа прав.
14	С.	Серп. Ч. Хр.

ПОВІДОМЛЕНЕ.

Отсим повідомляю інтересованих, що з днем 1-го Августа 1907, устала всяка моральна і матеріальна звязь між мною а „Свободою“ і Банком Руских Імігрантів.

В виду сего прошу від тепер всі залежності за передплату, праці, адвертайзменти і другі річи, як також гроші, листи, чеки і моні-ордери для „Свободи“ виписувати не на моє ім'я а лише на адрес:

Swoboda,
184 Hudson St.,
New York, N. Y.

Всіж листи і гроші для Банку Руских Імігрантів адресувати а чеки і моні-ордери виписувати лише так:

Ruthenian Immigrant Exchange
181 E. 3d St.,
New York.
Іван Ардан.

Запорожська слава.

Оповідане.

(Докінчене)

XIII.

Високо держить чолу славний кошовий запорожський Сірко. Радісно сяють його очі, оглядаючи криваве поле. Те байдуже, що поміж кількома тисячами повбиваних татар лежить мало не сімсот козаків славного війська запорожського. Серце старого запорожця не сумує з ті причини, а радіє і пишається. Воно щасливе тому, що не зрадили козаки стародавнім звичаям, не покинули товариство у пригоді, не осоромили козацької слави, слави війська запорожського. Не страхає Сірка стратити життя хоч скількох сот своїх козаків, а хоч і своє власне, а страхає занепасти славу; бо люди, міркував він, народять ся нові, славу-ж треба здобувати... і народ який занепасти свою славу, не легко й не скоро здобуде її знову.

Давши козакам після битви скільки годин відпочити, Сірко тут же у окопах з великою честю і з пальбою поховав козаків, що поклали свої голови за славу рідної України, а після того на ніч перейшов на північну сторону Гнилого моря.

На другий день знову Сірко серед степу. Скільки оком глянь, простягло ся його військо. За військом ідуть побраті у погон бусурмени, за бусурменами — визволені з неволі християни; ще далі — великі табуни захоплених коней з усім добром, а там аж, що вже й зовсім оком не досягнеш, ще йде частина запорожського війська.

Весело йдуть козаки. Далеко по безкрайному степу лунають голосні їх пісні про запорожське вільне життя, про козацьку славу, про вірне людяне і про недолу України. Не один вік проливали свою кров сини України у січах з бусурменами — татарами та турками. Не мало посиротіло по Україні за три віки малих дітей і без ліку загинуло українського люду у тяжкій неволі, поки тепер славний кошовий запорожський Сірко надшербив такі міці Кримської орди. Як же й не радіти після того козакам? Як не радіти їм тепер, коли несуть вони з собою не тільки велику славу, але й велике багатство, якого не прогуляти мабуть за все своє життя, бо не лічучи скарбів і коней, що побрали запорожці, ще женуть вони силу заможних татар, за яких хан мусить заплатити добрий викуп.

От проминув Сірко й татарський Колончак, де козаки знову заняли великі гурти татарської худоби і, наблизившись до Чорної долини, отаборивсь на ніч, звелівши варити вечерю і пекти баранив стійки, щоб достало не тільки на військо, але й на весь ясир.

Тут за вечерю почув Сірко лиху звістку. Почув він, як поміж собою гомонили козаки, що не усі українці, визволені з неволі, радіють тому, а що є й такі, що вже побусурманились і кленуть запорожців за те, що ті ведуть їх з Криму, що всі побусурманські шкідять за Кримом, де у їх zostали ся оселі, скарб, а де у кого так жінки, а у жінок чоловіки, бо всякому, хто ламав хрест, давали у Криму ґрунт і як чоловікові то — жінку бусурменку, а як молодіці або дівчині — то чоловіка бусурмена.

Ця лиха звістка гадюкою впила ся Сіркові у серце.

„Як же“ — питав він себе „мусить жити нещасна Україна, коли її діти цурають ся її, продають її за ласощі й роскоші, перекидають ся хто в ляха, хто в москаля, а хто навіть і в татарина, аби там досягти собі цегшої долі?“

І старий козак зрозумів, що не через Польщу, або Москву гинє його рідний край, а через себелюбство і лехкодушість його дітей. Тепер Сіркові очевидячки стало, що гетьмани Брюховецький та Попович (Самойлович) відірали ся від вольностей України й українського люду не через що інше, як через бажання добути собі тим ласку і подарунки від Московського царя. Він зрозумів, що через себелюбство, слідом за гетьманами, пішла мало не вся козацька старшина, що полізла у пани, відцуравшись своїх рідних братів, а лехко то й рідної мови. Тепер йому визначилось, що його рідна Україна через те зневолюєть ся, що половина старшина козацької перекуплена або підморожена московськими подарунками; що на ті подарунки московські бояри відбирають ті ґрунти і маєтки від тих з українців, що не хочуть відректись від своїх вольностей, і роздають ті ґрунти старшині, що продає волю свого рідного краю; що через те і повстала руїна на Україні, що вся старшина дбає тільки про себе; що тая отрута себелюбства опанувала не тільки українською старшиною, а навіть посіпльством, себ-то селянами, бо й ті, як він тепер почув, цурають ся свого рідного краю задля лакомства нещасного і тим знищують останню надію на вільне, власне і незалежне існування України.

І поняло ся залізне Сіркове серце великою помстою до тих, що зрадили своїй вірі у своєму рідному краю.

Не спав Сірко всю ніч під впливом тих тяжких думок, раннім же ранком знілів він зібрати до гурту всіх вирадуваних з Криму українців і інших людей, вдавних з себе у Криму християн, і сказав до їх таке слово:

„Чув я, брати мої й сестри, що не всі ви радієте серцем, йдучи у рідні землі, а що є й такі між вами, що шкодять за Кримом. Так от-що я скажу: силувати не буду нікого, бо яку-ж з вас матиме користь рідна країна, коли приведе вас до неї силою... Хто хоче йти у рідний край, то ставайте праворуч, а хто хоче повернути ся до Криму, переходьте ліворуч!“ І перейшли у праву руку всі босоногі, голоколінники, замордовані невольники й невольниці, а у ліву — вбрані у гарні і, здебільшого, у татарські вбрання.

Ще дужче засмутило ся Сіркове серце, коли перелічив він лівобочних, бо їх було аж три тисячі, себ то мало не половина всіх, вобочних, бо їх було аж три тисячі, себ то мало не половина всіх, що видавали з себе християн. Про те, здавивши своє серце, Сірко сказав:

„Ну що-ж, коли відцурали ся вже свої родини і рідного краю, то йдіть собі, куди знаєте!“

І ніхто, чуючи ці слова і бачучи у ту мить старого кошового, не вгадав би, яке пекло обурювало його серце і що він надумав вчинити.

Маячи ще надію, що не зможуть ці люди, що повернули вже від його і пішли у південну сторону, по своїй волі відцурати ся рідної землі, святої церкви, гробів своїх батьків і жат, де матері породили їх на світ, зійшов Сірко на високу могилю і дивив ся у слід полонянникам, чи справді вони підуть до Криму, чи може повернуть на Україну... А душа старого козака нудгувала і благала Господа, щоб прихилив він хрещених до рідного краю і повернув їх назад... Але не вернули ся перевертні... Поспішаючи до Криму, вони скоро зникли за кряжею.

А хто-ж не поспішає поперед усіх зрадників з малою дитиною на руках?... Це Грицькова наречена. Вона не знає свого лиха. Не знає, що того, до кого вона так поспішає, вже немає на світі... І біжить вона інтерпляє з'єднатись з своїм чоловіком.

Вогнем печуть Сіркові очі те місце, де зникли зрадники. Все пекло, що палало в його серці, тепер в його очах. Це зразу побачили атамани, коли Сірко прикликав їх до себе, і вгадали, що буде якесь лихо.

„А беріть, брати отамани“, сказав Сірко, „три тисячі наймолодших козаків, доженіть тих, що продали святый хрест і рідний свій край за ласощі бусурменські, та всіх у пень порубайте!“

Здрігнули ся отамани, що таку силу людей треба вигубити, а те ніхто й словом кошовому не суперечив, бо всім було відомо, що за зраду рідній землі повинно зрадника карати на горло. Тільки один курінний спитав:

— Навіщо-ж так багато козаків брати?

„На те“, одмовив Сірко, „щоб більше козаків бачило, що буває тим, хто відрікаєть ся своєї рідної землі і віри!“

Мозьки одібрали отамани молодих козаків з усіх курнів, не кажучи на що й до чого. Визначили йти і Грицькові Зачепі. Попав би і Іван Шевчик у ту ватагу, так не вигоїлась ще його рука, бо доразу у плечі була глибока.

Іван тепер лежить у таборі. Марійка простала йому на зеленій траві з під його сідла чапрак, а у голови підмостила сідло, і Іванови любо так лежати. Любо через те, що його мила тут, біля його, ластівкою припадає, поразу оббавляє, кривавицю поцілунками висушує. І поразу тая його не болить, і охочий він був би так лежати все своє життя, щоб дивитись на свою дівчину і все слухати, як вона щебече, оповідаючи про своє життя у неволі.

Марійка вже розповіла своєму милому все, що було і як її захопили татари, і як вона пробувала у неволі, і як на останці ханови у око впала.

Почувши оповідання про ту останню ніч, Іван вхопивсь за шаблю, але Марійка весело його заспокоїла:

„Все те, любий мій, минуло ся, і чести своєї я не стеряла! Господь дав мені силу, а ти, коханий, поспів вирадувати!“

Сама Марійка розпитувала про матір і батька і про те, коли саме Іван був у останнє у рідному місті, Мишуринім Розі. У таких розстелених ся розлога Чорна долина, а по зеленій траві тієї долини не помічали... Їм здавало ся, що то була все одна хвилинка.

Вибігли отамани з молодими козаками на кряж. Поперед їх розстигала ся розлога Чорна долина, а по зеленій траві тієї долини мов комашня чорніли ті, що були колись їх братами і земляками, а тепер стали ворогами. Тільки тепер, показуючи на чорну комашню, отамани виявили, що всіх тих зрадників, потурнаків, Сірко звелів скарати на горло.

І біжить уже та кара до безщасних, мов слухняна куля, випалена з Сіркової влучної рушниці... І падають уже задні втікачі, поливаючи кров'ю зелену траву долини. Упадають тепер побусурманені зрадники насколішки, хрестять ся і присягають ся знову хрест прийняти, аби їх було помиловано... Але немає їм покути і опрощення, бо немає й того, хто один мав силу спинити цю кару і подавати їм життя... Прощайте всі надії на долю й життя!... смерть чекає всіх!...

Туманіють Грицькові очі, бачучи кров беззбройних. Не має в його очах того пекучого погляду, яким він дививсь, токуючи з ворогами. Немає тієї й міцї в руці і того хисткого заміру, що був завжди. Необожний Грицько Зачепа, а весь тремтить і не насьміє глянути у вічі тій беззбройній, що він рубає шаблею... От ще когось набіг його кінь. Зже підняв Грицько окровавлену шаблю...

„Гриць!“ почув ся несамотий скрик.

Козак глянув і впізнав ту, кого кохав, кого шукав...

йшло поволи, бо комісар раз-враз виходив з льокалю, атігував разом з названими вже уніформованими товаришами між виборцями, переглядав їх картки голосовання, викирав ім при помочі декогріх членів комісії картки, виловлені іменем руського кандидата, і давав за те картки і іменем польського кандидата гр. Скарбка. П. міністер внутрішніх справ перечить сьому фактові, то я покликую ся на свідків: Василя Легкого, Петра Козака, Данила Іванушева, Федора Гувика, Стася Кахничя, Михайла Казничя, Федора Коса, Івана Мартинця. Се самі класичні свідки, бо всім їм дучила ся агадана насильна заміна карток голосовання. Тимчасом, коли виборчий комісар на дворі видавав виборцям картки, маніпулював Янкель Мезуем з картками в урні.

О 2-й год. попол. зарядив виборчий комісар перерване виборчого акту на пів години; під час сього часу стала виборча урна отворена а в льокалі остав тільки комісар виборчий і ще оден член комісії.

Зізнане наведених свідків, які бачили те через вікно, стверджують, що ті панове маніпулювали із виборчою урною. Вони попросту підмінювали картки до голосовання, нарід підняв зараз крик: „Наші голоси крадуть і підмінюють“!

О третій годині попол. тоді, як еще не віддали своїх голосів всі виборці із Горуцка, а із Раделич, Липиці і Саски камеральної ніхто й не починав голосувати, явив ся виборчий комісар перед льокалем до голосовання, де стояли сотки виборців і казав жандармам і 12 урльопованим жовнірам приналежним до того села замкнути приступ до виборчого льокалю і оповістив людям, що до голосовання не допустить ся всіх зібраних виборців, тільки тих, що стоять в першій ряді. На се протиза конне драконське розпоряджене зареагувало селянство скаргами і криком: „Тут рабують наші голоси, ми йшли цілими мілями, ждемо тут цілий день від самого досвітку, а тепер не допускають нас до голосовання“! По сих словах збила ся ціла товпа перед виборчим льокалем, бо кождий хотів голосувати — а під сим напором мусів о-статочо подати ся й кордон із жандармів і урльопників.

Виборчий комісар місто того, щоб нарід успокоїти, добув з кишені револьвер (живі оклики — ое факт!) і грозив ним обуреній товпі. Вкінці уступив він і допустив всіх присутніх до голосовання. Рівночасно із сим піддав він до Медички по скріплену асистенцію жандармів, яких при кінці голосовання було шістьох.

Коли надійшла скріпленна асистенція ведено виборчий акт дальше строго а швидко. Виборчий комісар казав жандармови Пано-

кові поарештувати борців із опозилі, щоб відтак виступити проти них із репресаліями. В наслідок сего арештовано по виборі Михайла Пупату із Саски камеральної, але по списанню протоколу пущено його на волю.

Оте арештоване обурило виборців до крайности і вони стали знов голосно скажати ся: „Ми всі так само ванувагі, як Пупата“. „Ми не зробили нічого каригідного; ми безборонні а нам відбирають наші права“!

Між 5 а 6 ою попол. скінчило ся голосоване а між 7-ою а 8-ою оголосив виборчий комісар вислід голосовання. Оте оголошене викликало нове обуреніе і незадоволене. Виборці заявили, що оголошений вислід голосовання не згоджується з числом дійсно відданих голосів. Розуміється, що із сего приводу прийшло до різних перепалок, та поволи став народ, що стовпив ся біля виборчого льокалю, розходити ся. Одні тягли до дому, а другі на вечірню до церкви. В тім із улиці, де був більший гурт поніс ся крик: „Бують нас“! і сотки народу, що йшли вже домів, вертають назад до виборчого льокалю. Тут побачили вони, як впала до землі жінка із пригрудною дитиною поцілена жандармським ударом в лице.

Щоби сей новий злочин укрити перед людьми, почали жандарми розганяти людей і при тій глоті один жандарм зранив Стася Давца з Горуцка багнетом в руку. Вид пролітоті крови ще більше роз'ярив і так подражнених людей, і народ почав кричати: „Вибори пофалшовано та ще до того мордують людей“!

Виборчий комісар не старав ся втихомирити народ; ще заходили ся жандарми розігнати людей: в тім несподівано, без перестороги, без зазиву до уступлення, загуло серед темної ночі від кількох карабінних салів, і чотирох селян пало трупом, а дев'яток повалило ся тяжко ранених і кількох лекше скалічених.

Виборчий комісар, що доті з револьвером в руці показував такого лицаря, не мав тепер навіть на стільки притомности, щоби застановити дальше стріляне; се зробив іменем комісара селянин Сень Пікулік. Давна річ: спровадити жандармерию комісар Шишка умів, але утримати її в межах права — сього той провокатор не знав. Його виборче махерство і віщо иншого спровадило те нещасте на Горуцко. Як кров Авля, так кров тих застрілених в Горуцку проліто невинно; слези їх сиріт і вдів голосно кличуть до неба!

Гр. Скарбек, високоповажаний панове, відступив по тій катастрофі від кандидатури. Я гадаю, що тих 42 голосів, куплених кровію мучеників з Горуцка, він не потребував до своєї ре-

зигнації.

Гляньмо ще на побоевище до Горуцка. Коли я третього дня після тої катастрофи приїхав з моїми товаришами до Горуцка на похорони жертв виборів, алягали Горуцко піхота, кінніца і жандармерія. Ну жденна тая адміністративна власть в Дрогобичі. На вибори до Горуцка вислала чоловіка, котрий не давав найменшої поруки, що він спосібний до сього. Але за те тая власть дрогобицька висадила ся з військом, хоч його в Горуцку не треба було. Річ врсуміла: вона хотіла мати покришку своїх урядових провин, вона хотіла перед світом виправдати насильство своїх урядових органів. Непотрібне було те коштовне запоряджене, а ще менше потрібна тая урядова ревність, з якою товпи народу, що йшли з околиці на похорон, затримувано і роз'ярювано. В Горуцку був могильний спокій, перериваний лише хвилями стоном і риданем нещасних рсдин. Постріляні — трьох мужчин були влучені з задку, отже підчас утечі, а лише стара жінка була поцілена в переду в серце — лежали на дворі обіч громадської канцелярії весь час неприкриті на сильній зливі від п'ятниці вечера до неділі.

Дрогобицьке староство хотіло ті жертви виборів ще й по смерті напаятувати та відказало їм церковного похорону. Аж львівське намісництво телеграфічно знесло тую безпідставну заборону.

Висока палата може тепер уже зрозуміти, длячого Русинам так страшно являється те відокремлене Галичини, котрого Rada Narodowa так горячо добиває ся. Комісія для виборчої реформи певно й не здогадувала ся, коли він в теперішнім виборчим законі окремими постановами для Галичини зробив вибір для того нещасного відокремлення.

Помордовані жертви виборів у Горуцку не допустили ся ніякого протязаконного вчинку. Якого злочину винні сей понад 60-літний старець або та стара безборонна жінка? Тай коли народня маса була справді заворушена, то не вже її до сього не спровокували? Дрогобицьке староство хитро визискало сю аферу, котрої виновником воно само, та як найяркїше оклеветало ціле Горуцко в офіціальних справах. Так пишеть ся: „Градом каміня обкинули виборчу комісію, розторочили віконні шибби льокалю виборчого, поранили трьох жандармів“ — та я впевняю Вас, високоповажаний панове, що в Горуцку не знайдеть ся на вулиці ніде камінь, скрізь там є тільки багнистий і болотнистий терен. Третього дня постріляний а особисто оглянутий Горуцко. Всі жандарми були в службі без найменшого сліду поранення, а в виборчим льокалі хибувало

взагалі тільки одної дрібної шибби.

Фабрикация мнених на сільств не встоєє ся, вона є обчислена на се, щоби в власнім інтересі мати публичну опінію.

Та містафікация не може довше тривати. Як звісно проти хлопів в Горуцку веде ся судово кярне слідство, та на основі жаннармського матеріалу можуть бути мужики еще засуджені.

Вкінці коли клеветники не вдоволились навіть видумками на шкоду помордованих і живих мешканців Горуцка, розвинули они по широкім світі часописні звістки, що в Горуцку йшло про виборчу боротьбу поміж Старорусинами і Українцями; тількиж клеветники при сїм призабули що в окрузі виборчим ч. 57, як двомандатовім було місце для сдох партій, та що при всіх дотеперішніх виборах у дрогобицькім скрузі як українських так і староруських кандидатів влади однаково трактували, себго — одним і другим крали голоси.

Високоповажаний панове! З історією про галицькі виборчі надужатя і про криваві вибори в Горуцку дійшов я до кінця. Справа незвичайно нагла і важна; нагла, бо почате карне доджене може принести нещасним родинам нове нещасте і важна, бо ходить о добру славу австрійської юстиції. Адже Галичина, Богу дякувати, належить еще до Австрії.

Високоповажаний панове! Могила в Горуцку стала дорогим паматником не тільки для Русинів, але для всіх горожан Австрії, паматком горожанської виборчої свободи, паматником важкої проби першого загального виборчого права.

Всі ми, що знаходимо ся в сій палаті на основі того виборчого права, мусимо піднести рішучий, одностайний протест против злочинів підчас виборів в Горуцку.

Колиб признано наглість внесення, прошу прийняти отсе мериторичну постанову:

Визнаєть ся ц. к. правительство: зарадити против винних органів галицької адміністрації і жандармерії строге слідство, потягнути винних до відвічальности, признати родинам застрілених як також ранених відповідне відшкодоване і в як найкоротшім часі здати справу перед палатою послів.

Дописи.

Scranton, Pa.

На порученє отця духовного Р. Н. Союза, наше братство Пресв. Діви Марії, відд. 123, застосовалось по части до виповнення обов'язку і дня 28. липня правнувало торжественно пам'ять покровителя Союзу св. Володимира.

Вже о 8. годині рано зішлись члени до мітингової

галі на Sarouse Ave. і по відсїпіваню кілька побожних пісней, зачали з увагою прислухуватись читанню нашої славної історії України за часів Володимира Великого, і пояснюванню єї декотримі більш осявиченими членами. Кождий думкою полинув

"SWOBODA"

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

published every Thursday at
224 Hudson St., New York, N. Y.

Publisher:

Ruth. Publishing & Exchange Co.

Gabriel Dziadyk, Pres.,

Andrew Sawka, Vice Pres.,

K. Kircow, Treasurer.

S. Jadowskyj, Secretary,

Anth. Cukrowskyj, editor,

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the post
office at New York, N. Y. under
No. Act of Congress of March 3,
1879.**„Свобода“**видавниця для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить щотижня в Четвер і
коштує:

В Америці на 12 місяців... \$2.00

До стар. краю на 12 місяців \$2.00

В Америці на 6 місяців... \$1.00

Оплачувати газету треба все-
гда з гори.Гроші треба посилати в ре-
дакцію листом, або через
експресовий, або поштою (money
order, то є карточку, котру відста-
вить від почтара або агента на
експресовій офісі, пішлить нам,
що без того ми не годні грешити
дістати).

Адрес:

"SWOBODA"

224 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.Хто хоче, щоби его адрес змі-
нили, мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.**Еще раз в справі Епи-
скопа.**Коли вже різні Всеч.
Отці і наш головний пред-
сідатель Союзу П. Кирчів
забирали в свій справі го-
лос, нехай і мені вільно
буде ще одному з спів-
них людей кілька слів ска-
зати.Аж, серце зрадувало ся,
коли ми вчитали в послед-
нім числі нашої „Свободи“
вість, що вже 27 августа
наш любий Архиперей вся-
де на корабель і вже в
перших днях септембра ви-
сяде в Америці. Най Бог
Му благословить — та дасть
Му шасливу дорогу!Я думаю, що цілий наш
нарід руский так в Гали-
чини як і в Угорщині ши-
ро чекає тої хвилі, коли
буде міг повитати свого
Владику. Доказом сего хоч-
би і ті обильні жертви, які
сиплють ся на Его приня-
тіє.Та коли так вчитуєм
спис жертв в часописах,
помимо волі насуває ся
вгада, що може за много-
тих жертв, бож дорогу де-
легати платять самі або
члени громади, місце на
обід кожний платить осі-
бно, тож з тих грошей опла-
тить ся хіба готель, для
Владики та бовт, всіякі дру-
ги та ще поменші видатки.Я чув, що в краю Вла-
дикам, коли в'їжджають
перший раз до свого міста
купує дієцезія нарід і स्वा-
щенство якийсь дорогий
гарний дарунок. Чи не
випадало би, щоби і ми
Русини з цілої Америки,
яких нас до 500.000 не по-
дбали о се?Але що справити? Ко-
ней ні повозу Владику в
Америці не потребує, мітру
і жезл і всі ризи єпископ-
ські буде мати з собою —
і того ту не купим. Але
чув я, що ту в Америці
поводить ся так, що аме-
риканський, англійський чи
айришський нарід в день
іменин свого священника
або на якийсь его ювілей,
10 чи 15 літ, чи більше
чи менше его священ-
ства офірує ему в сей день
практичний подарунок, бо
певну суму грошей між со-
бою зібраних.На мою гадку се і для
нас був би найкрасший по-
дарунок. Єпископ, святий
чоловік, приїде до Амери-
ки не знає еще наших об-
ставин, не має ні помешка-
ня, ні катедри, гріш крає-
вий в порівнянню до амери-
канського малай — тож най-
красше буде, якби ми від на-
рода руського зложили \$му
в дарунок поважну суму
доларів на початок, на Его
фонди.Я певний, що комітет се
ухвалив (бо якжеж могло б
бути інакше?) і тому осмі-
ляю ся сею дорогою поспи-
тати — чи справді так?
Бези так — то чесні грома-
ди церковні, чесні всі брат-
ства спішим як найскорше
з жертвами на кілька кого
стати, нехай нікого не
бракне, і засилаймо на ру-
ки гол. касієра в Porth
Amboy, N. J. бо час корот-
кий, аби наш Владика по-
бачив, що ми нарід не який
будь, що ми цінимо і вита-
ємо Его щиро яко нашого
Провідника, першого нашо-
го Владику, нашого Князя
Церкви на нашій новій зе-
млі — землі Вашингтона.

Мірянин.

Лист зі Старого краю.(З австрійського парламенту. З'їзд
москвофілів у Львові. Американ-
ська комісія еміграційна в Гали-
чині.)В віденському парламенті
вже другий тиждень деба-
тують над бюджетовою про-
візорею. Дискусія у зви-
чайних парламентарних ча-
сах інтересна, бо поодинокі
партії зрівнують тоді
свої рахунки з правитель-
ством і проголошують свої
партійні постулати. В сім
році йде досить мляво.
Причина сеї опалості в
бюджетовій дискусії лежить
головно мабуть у тім, що
всі опозиційні партії мали
безпосередно перед тим на-
году показати свої боляч-
ки, а то підчас дебати над
галлицькими виборчими ре-
зультатами, при нагоді вносе-
ня на розширене виборчого
права до сеймів, а по ча-
сті і при нагоді вибору
президії, так що при бу-
джеті нікому з послів не
хотіло ся виголошувати
довгих програмових бесід,
а що найважніше ніяка
партія не думала серйозно
ставити перешкод прави-
тельству в ухваленню буже-
трової провізирії. Опозиційні
партії проголошували зви-
чайно короткі заяви, що не
мають довіри до правитель-
ства і що голосувати муть
проти бюджетової провізо-рії. Руский клуб виделе-
гував до бюджетової диску-
сії двох бесідників: д-ра
Костя Левицького і д-ра
Кирила Трильовського і во-
ни оба у своїх промовах
навели безліч фактів над-
ужати влади через галиць-
ко польських урядників,
якими можуть деривати
насилства російських у-
рядників в Сибірі, змальо-
вані звістним Американ-
цем Юриєм Кенамом. Чи-
таючи ці бесіди не хоче ся
прямо вірити, щоби події,
наведені послами могли ма-
ти місце в правно урядо-
вій культурній державі і
чоловік необзнакомлений з
галлицькими обставинами міг
би їх взяти за фантастичні
видумки... Та кожний, хто
лиш трохи закоштував га-
лицького раю, знає, що се
не видумки, а дійсність,
бо звістно, що в Галичині
ще доси панує неподільно
історична шляхотська Поль-
ща!Дня 15 липня с. р. від-
був ся у Львові в сали
„Народного Дому“ з'їзд
москвофілівських відпоруч-
ників з Галичини, склика-
ний кацапським клубом зі
Львова, щоби ухвалити ре-
золюцію з зазивом до трох
москвофілівських послів (Да-
видяка, Кароля і Курловича),
щоби вони безпро-
волочно виступили з Русь-
кого (Українського) клубу
і враз з Марковом і Глібо-
вицьким основали окре-
мий „Руский (російський)
Клуб“. Кацапські матадо-
ри задалегідь постягали з
темних закамарків всяку
сволоч, що з політичною
акцією в Галичині не має
нічого спільного, і палка-
ми та гнилими яйцями хо-
тіли стероризувати остав-
ших в Руському Клубі мо-
сквофілівських послів. Львів-
ський кацапський штаб не
довіряв навіть молодим ка-
цапикам і спровадив аж з
Росії громилів, се є тих,
котрі недавно уряджували
погроми проти жидів, інте-
лігенції і студентів в Росії.
Народному зрадникови по-
слови Маркову, котрий, як
звісно, в віденському парла-
менті кілька слів промовив
за російськи, московські
громилі разом з молодими
кацапськими юношами зро-
били велику овацію, обси-
пали його цвітами і серед
незвичайної помпи ввели
до сали обряд; подібну шпо-
ку урядили і послови Глі-
бовицькому.Та зовсім інакше прий-
мали російські громилі і
молоді кацапики прочих
москвофілівських послів,
що остали ся в Ру-
ськом Клубі. Коли появил-
ся на сали посол о. Дави-
дак товца громилів і юно-
шів прискочила до него,
зачала посла Давидяка би-
ти кулаками по лицю, а
його сина, що обстав за
батьком, побала навіть аж
до крови. На стоячого на
естраді посла д-ра Кароля
зачала товпа розбіснених
кацапів кидати гнилими яй-
цями, обкидала його і про-
водячого наарадам д-ра Ду-
дакевича. Були хвилі, коли
кацапська дич в палках в
руках хотіла кинути ся насвоїх проводирів і о мало
що не прийшло до великої
масакри і проливу крови.
Третій посол Курлович,
бачучи авантури завчасу
благополучно счас ся біг-
ством. Не дали прийти до
слова ані одному з кацап-
ської трійці, котра остала
в Р. Клубі; коли пр. пос.
д-р Кароль хотів себе ви-
правдати, на сали счинили
погромчики такий пеколь-
ний крик, що пос. Кароль
не міг дальше говорити і
розплакавши ся, вийшов зі
зборів.Тій цілій дикій авантурі
приглядали ся замотиличе-
ні кацапством селяни (на
зборах не було їх багато)
позвожували з різних по-
вітів на доказ, що і „кре-
стьянское сословіє“ похва-
ляє політику Маркова і
Глібовицького. На жаль
одначе задуранених мо-
сквофілівських селян на тім
„собранію“ була тільки
горстка, а то всі були би
пізнали, якими безличними
дурисвітами є їх проводи-
рі і газетарі; ті селяни, що
були на собранію, сплюну-
ли з пересердя на таку
„комедію“ і не чекаючи
кінця, вернули домів.Того мабуть і хотіли
аранжери бучі, бо тоді вже
коли лишили ся самі, могли
без перешкоди одноголосно
ухвалити ряд резолюцій,
іменно: вівзвали трох мо-
сквофілівських послів, котрі
остали в руськом (україн-
ськом) клубі, сейчас висту-
пити з клубу і разом з
Марковом і Глібовицьким
утворити „Руский Клуб“.
висказали негодоване віце,
президенту посольської па-
лати д-ру Жичеку, що ві-
добрав голос Маркову за
його російську промову, до
парламентарної президії
переслали жадане, щоби
вона російську мову узна-
ла за мову краю

сидять або по тюрмах, або на Сибірі, або в найлучшій місцевості пробувати за границею.

В кружках мислячих людей що раз то більше здобуває місце гадка, що дозрілу до революції суспільність уряд зібрав неначе сметанку і що мусить ся ждати аж доки не підрустять нові люди. Вправді в таких ферменті як теперішнє російське, жите, іде великанськими кроками уперед і виховане та освіджене суспільних клас відбуває ся незвичайно скоро — однак мило того всього на се потрібне деякого часу.

На разі є застій в революції і в краю спокій, якого уже давно в Росії не було. Уряд се знає, мило розуміє і починає дегше віддыхати. Століпін та багато урядових півбогів російської бюрократії почули, що не мають нічого пильного до діла і повилили на ферії, на курції і відпочинок. Є се явище, якого від трех літ не бачив ніхто у Росії.

Серед селянства рух революційний ослабнув також значно. Частину є тепер селянство заняте при спізнених в сім році пільних роботах, частину дало ся селянство піврати штучно виликаний і піддержуваний через уряд Горячий еміграційний. В буквальному того слова значенні російські хлопці цілими селами емігрують на Сибір.

Ся еміграція і роля, яку в ній відіграє російський уряд є найбільшим скандалом навіть для так шкандальних російських відносин. Уряд іменню старає ся намовити до еміграції найнебезпечніші, бо найнезаконніший сільський пролетаріат, який власне завдяки своєму убожеству матеріальному і умовному найменше надає ся на колоністів. Приваблені обітницями урядових агентів та можливістю безплатної подорожі ідуть вони десятками тисяч на далекий Вхід. Ідуть о голоді і холоді по се, щоби прибувши на якусь забайкальську стацію, де вони будуть жити, що нема зовсім вільної землі, або, що дозвільє ся до газдівства, потрібно закладного капіталу, або накопичень, що ся земля знаходиться сотки і тисячі верст, в околицях, які найенергійніша, інтензивна праця і культура змогла би доперва за десятки літ зробити здатною до управи рілі. Урожайний пас сибірської землі, який протинає залізниця, с уже „перелюднений“ (природно „перелюднений“ лише в значенні російським, то є, що там припадає около двадцять людей на один квадратний кілометр.) І ці емігранти з послідної доби кочують цілими місяцями по залізничних стаціях, ждучи аж зряд змилює ся над ними і сприможе їх відіслати опять до їх вітчизни Подорожні, що проїжджали сибірським залізницею описують сцени, які відбуваються поміж сими емігрантами, вмираючими від голоду, шкорбути, тифусу і венеричних недуг цілими сотками, а від яких стає волосям дубом. Але російський уряд се дуже мало обходить.

Уряд осягнув свою ціль. Російське село заражене революційно-аграрним ферментом на якийсь час очищує ся. Жартують деякі гумористи, що коли так дальше піде, то вскорі в європейській Росії не лишиться ні одна собака, бо все виємігрує на Сибір.

На сім загальним тлі вичерпання і пригноблення, замаху, убійства та усіякі інші терористичні акти, про які читає ся щоденно, можуть бути неважкими додати позір, дальшого плянкового тревання революції. А се зовсім так не є. На кілька сот убійств і замахів, які занотовано в червню с. р., тільки один замах на транспорт грошей з державного банку в Тифлісі має характер революційного діла. Решта, се вислід звичайного бандитизму, який від давна уже на свою руку і ризико упрямляють найнижні шувини суспільства. Сей бандитизм, се є побічний продукт революції і сього розкладового процесу, який доконує ся в російським суспільстві з незвичайною скорістю, і який стає колодою і унеможливує як і сильну реакцію, так і добру, свідому цілі революцію.

І навіть бюрократи ясно здають собі з того справу, що єще якийсь час уряд буде в спромозі давати свідому своєї сили революцію анархістичними методами, але що самої анархії, яка повстає на місце революції він не буде в силі ніколи здавити, позаяк уряд у своїй натурі сам є найзагорілішим анархістом.

В горі се знаменито розуміють що так поторошена і заржавіла машина, якою є теперішня російська бюрократія радити довше не в силі. І тому шукає тепер серед суспільства чинника який би єю зміг заступити. Надії які покладаю на темноту і консервативний напрям серед селянства, гірко розчаровали уряд підчас другої Думи. Тепер уряд задумує рахувати на консервативні шляхти, що видко із нової ординації виборчої для третьої Думи.

О скільки сповнять ся надії уряду сим разом, наперед не мож сказати. Панованє шляхти, так само як і панованє бюрократії вимагає одної річі: іменню сильної армії.

А армія у Росії відновлює ся цілковито що п'ять літ. Збірником, з якого она в великанській більшості рекрутує ся є людинність селянства, днес зреволюціонізована. Річ ясна, що з такого збірника, не видобуде ся армії, яка би відповідала вишнє згаданым вимогам. За п'ять літ 80% армії російської будуть становити люди, які в сей чи другий спосіб перейшли через революційну школу. Чи на їх вірності можна буде полагати? Чи можна припускати що салдати, який два літа в зад ходив сам палити двори та рабовати панські шліхлірі, схоче за те саме стріляти до своїх молодших братів і батьків?.. На сім конечнім, натуральнім зреволюціонізованю армії полагатись днес всі рахуби революціонерів. Оскільки они вірні, днес трудно єще сказати.

О скільки сповнять ся надії уряду сим разом, наперед не мож сказати. Панованє шляхти, так само як і панованє бюрократії вимагає одної річі: іменню сильної армії.

А армія у Росії відновлює ся цілковито що п'ять літ. Збірником, з якого она в великанській більшості рекрутує ся є людинність селянства, днес зреволюціонізована. Річ ясна, що з такого збірника, не видобуде ся армії, яка би відповідала вишнє згаданым вимогам. За п'ять літ 80% армії російської будуть становити люди, які в сей чи другий спосіб перейшли через революційну школу. Чи на їх вірності можна буде полагати? Чи можна припускати що салдати, який два літа в зад ходив сам палити двори та рабовати панські шліхлірі, схоче за те саме стріляти до своїх молодших братів і батьків?.. На сім конечнім, натуральнім зреволюціонізованю армії полагатись днес всі рахуби революціонерів. Оскільки они вірні, днес трудно єще сказати.

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ, КОТРИХ КРЕВНІ АБО ЗНАКОМІ ПРИЇХАЛИ ДО АМЕРИКИ І ЗГІНУЛИ БЕЗ ВІСТІ.

Если кому зучить ся, що єго крєвні або знакомі їхавши до Америки через Нью-Йорк пропадуть без вiстi, нехай пише про сю справу впрям до Комісара іміграційного в Нью-Йорку, з жаданєм о інформації дотично пропавшого чи пропащої. Лист можна писати менше більше так: Mr. Robert Watchorn,

Commission of Immigration, Ellis Island, N. Y.

Dear Sir:

You would oblige me very much by giving information in regard whereabouts of (подати імя і прозвище), an immigrant who arrived (подати день і рік) on board of S. S. (подати імя корабля).

Yours truly,

підписати своє імя, прозвище і адрес.

Діставши інформацію від Комісара треба шукати дотичної особи, а сли се не удасть ся, писати знов до Комісара з просьбою, аби розслідив сю справу.

Добре також подати чи згинувший імігрант свояк, крєвний, чи лише знакомий.

Хлопці, що спроваджують до Америки дівчата з якими хочуть женитись добре зроблять єсли пойдуть по них самі (єсли дівчина не має тут рідної сестри або брата, скажуть правду і возьмуть шлюб цивільний в Касельгарді, інакше їх наречені можуть бути післані до Польського Дому або куди инше, або і зовсім страчено. Шлюб церковний, сли сго-

чуть, можуть взяти опісля на своїм плєйзі.

Дівчат не пускають навіть до сестер або братів тіточних чи стрієчних або швагрієв, єсли ті не є жонаті або замужні або єсли хоч замужні чи жонаті, мають мужів взглядно жени в старім краю.

Дітий низше 16 літ до Америки не пускають. Також і людей старших бо літ.

Піотр Прости.

Воля.

— „Воля свобода!“ — сорок п'ять літ тому назад кричав мужик.

— „Свобода: Волю дав нам цар!“

І, зявши шапку, горячо молив ся мужик за доброго царя, що дав волю, що освободив від панських батогів, що увільнив від пригону*)... Молив ся щиро, горячо за того царя і слюзи текли з очей, слюзи радости і подяки.

— Воля! Свобода!

Нема більше панського пригону, не сичуть більше панські посіпаки мужицьку спину... Але є пригон правительства**), а сему правительству помагують з усієї сили його урядники, є нагайки стражників і козаків, є салдацькі кулі... Пригон іще тяжчий, як був перше!..

— Воля! Свобода!..

Деж ти, тая воле? Деж ти, свобідна мужицька праце?

Де не лєть ся мужицька кров, мужицький піт, мужицькі слюзи?..

Турми і кріпости стогнуть від мужицьких зойків, ворони і круки довбають мужицьке тіло у далекій Манджурії, ріками тече мужицька кров і потоками лєють ся мужицькі слюзи!..

— Воля! Свобода!..

Гне ся мужик на ниві від тяжкої праці, корчить ся в хаті від голоду і холоду, стогне від „начальства“ — а гине по тюрмах і на засланях...

І се тая — воля?

Тяжка твоя доля, бідний мужику!

Довгі віки двигаєш свій важкий хрест!..

Але прийде година — і ти півнеш кайдани, у які закували тебе твої кати і високо, високо піднесеш свій прапор за свободну працю, за крашу долю, за нове, вільне жите!

З білоруського.

*) панщина.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
О. Стефан Макар, Phone 46-12
11 May St., Ansonia, Conn.
Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1906-1908.
Предсідатель:
Вонставин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, N.J.
Місто-предсідатель:
Іван Парилляк, Tarryville, Conn.
Касієр:
Алексій Шармонь,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.
Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.
Секретар рекордовий:
Теодозій Лабоуский,
Box 76, Jersey City, N. J.
Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Велія, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Подивка, Hazleton, Pa.
Контрольна Комісія.
о. Л. Левицкий, Shenandoah, Pa.
Оскар Стеткевич, Shamokin, Pa.
О. Калакука, Jessup, Pa.
Головний організатор:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — однію русько-народна організація в Америці.
Принймає членів від 1 року до 40 літ життя.
Вступне після літ.
СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
Посмертне за мужа \$1000.00,
Посмертне за жінку \$400.00,
Посмертне за діти від 15.00 до \$300.00.
В разі утрати: а) обох очей ліг або рух \$1000.00,
б) одної руки, ноги або ока \$200.00.
Сам отець родили в шпитали божевільних, Союз платить що року родили \$150.00.
Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Читайте і

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожне братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсі книжки:
1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних сьладок.
3) Книжку касову і протоколову.
На сі книжки повинно кожне братство заплатити 5 доларів до каси „Союза“.

Ч. 241. КВІТ \$1000.00
на тисяч доларів, котрі п. Параска Биндас. отримала. яко. посмертну записку по мужу Дмитрі з Головної Каси Р. Н. Союзу в Америці.
Shamokin, Pa. 1907.
Параска Биндас.
Сьвідки:
Никифор Габура,
О. Горошак.
Від місцевого Уряду Руского Нар. Союзу в Америці. Відд. 1.
О. Кулик, предс.,
О. Горошак, секр.

Ч. 251. КВІТ \$147.95
на сто сорок сім доларів 95 цнт., котрі п. Іван Дарбовський отримав яко посмертну записку по батьку Андрею з Головної Каси Р. Н. Союзу в Америці.
Shamokin, Pa. 1907.
Іван Дарбовський.
Сьвідки:
Денис Кулянда,
О. Горошак.
Від місцевого Уряду Р. Н. Союзу в Америці. Відд. 1.

О. Кулик, предс.,
О. Горошак, секр.
Ч. 252. КВІТ \$147.95
на сто сорок сім доларів 95 цнт., котрі п. Марія Дарбовська зам. Чічура отримала яко посмертну записку по батьку Андрею з Гол. Каси Р. Н. Союзу в Америці.
Shamokin, Pa. 1907.
Марія Чічура.
Сьвідки:
Денис Кулянда,
О. Горошак.
Від місцевого Уряду Р. Н. Союзу в Америці. Відд. 1.
О. Кулик, предс.,
О. Горошак, секр.
Ч. 253. КВІТ \$147.95
на сто сорок сім доларів 95 цнт., котрі п. Анна Дарбовська зам. Маризак отримала яко посмертну записку по батьку Андрею з Гол. Каси Р. Н. Союзу в Америці.
Shamokin, Pa. 1907.
Анна Дарбовська.
Сьвідки:
Денис Кулянда,
О. Горошак, секр.
Від місцевого Уряду Р. Н. Союзу в Америці. Відд. 1.
О. Кулик, предс.,
О. Горошак, секр.
Ч. 278. КВІТ \$400.00
на чотириста доларів, котрі п. Іван Глова отримав яко посмертну записку по жені Катерині з Гол. Каси Р. Н. Союзу в Америці.
Shamokin, Pa. Aug. 2, 1907.
Іван Глова.
Сьвідки:
О. Горошак,
М. Пеляк.
Від місцевого Уряду Р. Н. Союзу в Америці. Відд. 1.
О. Кулик, предс.,
О. Горошак, секр.
Ч. 286. КВІТ \$50.00
на п'ятдесят доларів, котрі п. Анастасія Малар отримала яко кошта похоронні з часті сирітської по умершій дит. Івані з Головної Каси Р. Н. Союзу в Америці.
Pittsburg, Pa., Aug. 2, 1907.
Анастасія Малар.
Сьвідки:
М. Стефанович,
М. Дмитров.
Від місцевого Уряду Р. Н. Союзу в Америці.
Ник. Войтович, предс.,
Петро Потуляк, секр.

Рух

в відділах Р. Н. Союзу.

Трентон, Н. Дж., Бр. сьв. Івана Хрестителя, відд. 121.
подає до загальної відомості, що на річний мітинг вибрано слідуючий уряд:
Ст. Врабель предс., Ів. Кушнерик заст. предс., Л. фон Станлей секр. фінанс., Ів. Цаник секр. прот., Ф. Калужник заст. секр., Ів. Гудак кас., М. Черемшан заст. кас., Ю. Новинець і Ст. Романський дозорці каси, М. Шурла і Ю. Вуйко контрольна комісія, Ів. Вуйко організатор і Ів. Колесар дверник.
Л. фон Станлей секр.
350 Centre S. t

Бр. сьв. П. і П. Відд. 154. в New Britian, Conn.
повідомляє всіх членів братства що річний мітинг відбудеться дня 11-го Августа о годині 2-ій по пол. в Бенцовій Гали. Котрий з членів не прибуде на сей мітинг, буде караний 50 цнт., урядник і дол.
Михайло Зятюк предс.,
Андрій Герент кас.,
Данько Герент секр. 31-33

Майнерсвил, Па., бр. сьв. о. Ніколая, відд. 78.
подає до загальної відомості, що річний мітинг відбудеться дня 18. августа с. р. Невиявший ся член заплатить від 50 цнт. до \$1.00 кари.
С. Бардон, предс.,
М. Котляр, секр.
ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ
як пошукованя знакомих, оголошеня балів, представлень, сходин і т. п. друкуємо в „Свободі“ по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати н еред.

Перший руский Баль
устроєє дня 10-го августа с. р. Брацтво Пр. Богородиці в Вест Сенека, Н. Й., відд. 146 під числом 616 Ingham Ave. на який усіх Русинів і Русинок запрошує ся.
Вступ 25 цнт. від особи.
Початок о год. 7-ій веч.
Теод. Петришин предс.,

Пошукує місця
іспитовий півець церковний і дяко-учитель. Може заложити і провадити нотний хор.
Терентій Тимошек,
1313 Carlton St.
Philadelphia, Pa.

ДЕ Є
Настя Кухарик замужна за Федором Герила. Хтоб про ню що знав, або она сама най пише на адресу:
Анна Кухарик,
Box 105,
31— New Florence, Pa.

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ!
Удаєм ся до Вас, Дорогі Заморські Братя, з прошенем о ласкаву поміч материяльну на будову нової перковці в Городищу п. Залізці в Галичині. Прикро нам витягати руку до Вас, що часто бідую змужені, Ви опускали свою рідню та родинні загороди, шукати гень за морем лучшої долі — але та сама біда змушує нас удати ся до Вас о поміч. Свого Дому Божого не маєм, бо з причини грозязого упадку замкнений, а відтак мусіли ми его розібрати і приступити до будови нового з дуже малим запасом грошевим і то зібраним дорогою квести в краю та ласкавою запискою Тов. Сьв. Петра у Львові. Ми убогі, земля у нас лиха, а часті гладі та пожежі поставили нас 76 господарів матерної церкви в Городищу над пропастью цілковитої руїни.

Гому звертаєм ся і до Вас, Дорогі наші Братя, прийдіть нам в поміч: „всякое даініе благо!“ Вся. Отці Духовні! Відправте оден соборний Акафіст на тогу ціль, Ти сьвідка Інтелігенціє жертвуй лепту, Зи поселенці-робітники киньте гріш на Дім Божий — а Бог поблагословить Вашу працю. За ваші душі по вічні часи будуть правити ся в тім Домі Божім Служби Божі, а Всевишній надгородить Вас за Ваше Милосердіє.
Всякі датки просим присилати на адресу Редакції „Свободи“ в Нью-Йорку, або впрост на адресу місцевого душпастира: о. Ілія Кузів,
Городище, п. Залізці,
Austria, Galicia.
Комітет будови нової церкви греко-катол.
о. Ілія Кузів
парох і предсідатель комітету.

Члени комітету:
Модеста Чосновка,
Андрей Хома,
Василь Собчик,
Федько Паперняк 31-32

Богослуження відправляють ся тепер на ганку ліпанки де мешкає священник або під голим небом. Латиники яких там лише 16, мають прегарну двірську каплицю.
Без посторонної помочи Городищани не годні побудувати свої церкви і за 10 літ!

В МІСЯЦЮ ЮЛІЮ ПРИСТУПИЛО ДО Р. Н. СОЮЗА 393 ЧЛЕНІВ.

Братство сьв. Петра і Павла в Barnesboro, Pa. Відділ 166 Р. Н. Союзу.
В. 166. Гула Іван
Копчик Стефан
Матвій Александер
Урда Іван
Франко Петро
Чепя Петро
Микита Петро
Фішанич Іван
Пелю Митро
Пекера Петро
Фішанич Фецо
Хлопик Андрей
Губа Демко
Грумуляк Яцко
Братство сьв. Петра і Павла в Cumbola, Pa. Відділ 161 Р. Н. С.
В. 167. Еллекс Йосиф
Кохан Юрій
Король Франц
Грабар Мацек
Чудак Яків
Яблонський Маріян
Грабар Йосиф
Урбан Андрей
Стопира Мартин
Бушковський Болеслав
Щенх Войтко
Дубель Роман
Грабар Шимко
Слива Домінік
Дубель Михайл
Шпунар Яків
Шпунар Войтко
Козира Кароль
Камєньский Михайл
Кусяк Іван
Швайковский Петро
Котуля Антоній
Вавржашек Леон
В. 4. Лукачик Матрона
Лукачик Іван
Тих Стефан
В. 6. Чупра Микола Михайлів
Чимбота Марко
Шпащук Іван Василів
Ірговтий Юрій Іванів
Кришфалюш Вас. Михайл.
Кришфалюш Вас. Іванів
В. 7. Домарац Іван (дит.)
Домарац Марія (дит.)
Домарац Анна (дит.)
Домарац Петро (дит.)
В. 8. Мельник Іван
Ябоко Павло
Мацкур Гриць
Куленя Василь.
Кір Михайл
Рудка Петрина (дит.)
Рудка Анна (дит.)
В. 9. Пяценій Марко
Феценько Марія (дит.)
В. 10. Кутвара Іван (мол.)
Кріль Конст.
Варіан Йосиф (дит.)
Варіан Анна (дит.)
Ромцьо Теодор (дит.)
В. 12. Стечицький Адам
В. 13. Войтович Йосиф
В. 16. Бегіла Юрко
Квєнен Петро
В. 19. Єхвяк Даміян
Фалит Паранька
Цанайка Николай
Макаровска Юлія (дит.)
Сват Пайза (дит.)
В. 20. Комара Йосиф
В. 21. Чайковский Петро
В. 23. Чайковский Іван
Колесар Іван
В. 25. Юшак Іван
Шопа Томко
Крута Василь
Юшак Антонія
Ренчковский Іван
В. 28. Сабат Іван
Кіцак Никола
Рат Іван
Боївка Григорий
Скірляк Дмитро
В. 30. Ількевич Александер
Грухольський Антін
Сподарик Михайло
Копчик Александер
В. 31. Сулин Іван
Федина Семан
Пошівчак Василь
Гамровський Іван
В. 32. Шелевер Василь Катону
Цомпель Андрей
В. 33. Дипла Іван
Кривизина Роман
Грех Іван
Гладиш Іван
Коваль Марія (дит.)
Коваль Анна (дит.)
Чепеляк Михайл (дит.)
Рехтар Юліан (дит.)

В. 34. Стависка Ефрозія
В. 35. Пелець Василь
В. 36. Демьянович Анна
Феш Михайло
Николай Філяк
В. 37. Гнатко Василь
Калиновський Федор
Герула Михайло
В. 39. Бернат Йосиф
Вуйцік Михайл
Риштаков Сергій
Виницкий Войтїх
Кіцяк Василь (мол.)
В. 41. Костура Стефан
В. 42. Кидонь Йосиф
Дутка Тимко
Гладиш Іван (дит.)
Гладиш Юліанна (дит.)
В. 43. Гавран Томко
Ігнатович Семан
В. 46. Гула Іван
Сорока Николай
В. 47. Бубляк Миколай
Андрюшик Григорий
Тумила Федор
В. 49. О

- В. 136. Храпко Іван
Филипчук Андрей
- В. 137. Вавришко Алек.
Бростко Михайло
- В. 138. Крет Юрій
Сенин Михайло
- В. 139. Турковский Яцко
Фидрик Михайло
- В. 140. Кибало Нікола
Медвідь Стефан
Гнатів Антін
Присташ Іван (дит.)
- В. 141. Любовецький Володимир
Франків Василь
- В. 144. Сворах Василь
Посталовський Петро
Хмарак Николай
Смучайло Володимир
- В. 145. Крамар Ілько
- В. 149. Пекар Михайло
Мазур Михайло
Бандровский Петро
- В. 152. Кохал Юлія
Войнік Анна
Брунда Анна
Скриба Юлія
Суховза Марія
Копач Анна
- В. 153. Кривуца Ісаак
Саврук Андрей
Малічишин Александер
Лапунанський Андрей
Степкевич Яків
Беч Василь
- В. 155. ІІІ
В. 157. Кіча Іван
- В. 158. Кузьмиха Василь ІІ.
Поцула Стефан
Маланчук Лукач
Чемерда Мартин
- В. 160. Варварин Олекса
- В. 161. Чернявський Френк
Антон Стефан
Давидів Александер
Коломиець Микола
- В. 164. Федоркевич Іван

ПРИНЯТО НАНОВО:

- В. 1. Бандура Михайл
- В. 3. Паздрій Михайло
Яворський Теодор
- В. 28. Цюрик Григорій
- В. 33. Жатек Дмитро
- В. 42. Галик Данько
- В. 52. Басара Гнат
Адамчик Мих.
Бак Нікола
- В. 57. Пиндус Томко
- В. 61. ІІІ Іван
- В. 69. Зублькевич Василь
- В. 70. Петровский Филип
- В. 123. Ний Дмитро
Москалик Антін
- Т. Лавовський,
Головний Рек. Секретар.

Розльосоване послідної
індійської резервації.

В західній частині стей-ту Монтана, на підніжжю скалистих гір, звернених в сторону Тихого океану, недалеко від граничної лінії стейту Вашингтон, має уряд Злучених Держав близько півтора мільона акрів землі, що була давніше резервацією племені Індіан Плоскоголовіх, а якої велика частина має бути тепер роздана, чи то розльосована. Правдоподібно се розльосоване відбуде ся при кінці слідуючого року, се е, як тільки рядові геометри і інженери упорують ся з розмірюванем землі. Ціла резервація має бути розділена на три частини: ліси, ґрунта копальняні і ґрунта придатні під управу ріл чи пасовиска. Перші два роди землі не буде роздавати ся. Уряд задержує їх на свою власність доки не знайде відповідних купців. З землі придатної під управу ріл і пасовиска має зробити ся 5000 фарм, кожда по 160 акрів, і ті то фарми будуть до розльосована.

Кандидат на фермера, наколи хоче брати уділ в розльосованю, мусить без-умовно особисто явити ся

при записі в однім з двох офісів урядових, які правдоподібно в слідуючій році відчинить уряд в містах Missoula і Kalispel. Перше місто лежить при Northern Pacific, а друге при Great Northern Pacific залізниця. Кажемо „правдоподібно“, позаяк до сеї пори уряд не оголосивеще, в яких містах будуть відчинені записові, чи то реджістраційні офіси. Однак сі два міста мають найбільше шансе, що ті офіси будуть у них відчинені.

Як сказано, кандидати до ської льотерії мусять без-умовно в записовім бюрі явити ся особисто. Виниток становлять лишень ті, що служили при війську або маринарці; тим вільно записувати ся через повновласника або і агента. Вже тепер появляють ся в записових оголошеня всілякого рода і сорта агентів, які обіцяють записувати кожного. Оголошенням сям не мож вірити, бо се суть прості ошуства.

Назви́ска усіх тих, що до означеного речинця записали ся до уділу в льотерії, будуть виписані на картках. Кожда картка з осібною буде вложена в білу, чисту коверту. Сі коверти по запечатаню вложити ся в один, великий, шклянний бубон. В призначенім на тягнене дві будуть в бубна внимати одну коверту за другою і на кожній з них буде ся писати число. Котру коверту витягнуть насамперед, то ся дістане число 1, друга дістане число 2, третя 3 і так дальше — аж доки не витягнуть і не понумерують усіх коверт.

Позаяк усіх до роздана фарм е пять тисяч, отже лишень ті, на яких ковертах будуть числа 1 до 5000 включно, будуть мати право до дістаня землі — усі інші не дістануть нічо крім формального урядового повідомлення на письмі, що витягнули завелике число. А таких людей, що при сім тягненю не дістануть нічого буде правдоподібно дуже много — далеко більше ніж сих, яким усьміхне ся щасте. Коли в 1901 році розльосовувано в сей спосіб резервацію Індіан Кіова, то на 13 тисяч фарм зголосило ся 164 тисяч аплікантив!... При надходячій власне льотерії також число аматорів на землю зовсім певно буде вдесятеро більше від числа маючих роздати ся гометедів.

Сі щасливці, на яких падуть малі числа (від 1 до 5000) сейчас дістануть урядове повідомлене, якого дня будуть могли обняти в посідане свою пайку. Тимчасом вільно їм вибирати поміж фармами. Хто перший сей — зовсім природно бере найліпшу землю. По ній вибирає сей, що витягнув число 2, по ній сей, що 3 — і так дальше, аж до кінця. Зовсім природно, що сей, хто е близько кінця має чим раз менше фарм, поміж якими

вільно ему вибирати.

Давніше було зовсім інакше. Усі аматори на землю кидали ся юрбою на резервацію в хвилі еї відчиненя і кожний забирал, що лиш міг дірвати, причім дуже часто приходило до бійок і розливу крови, бо всякий хва́тав за найліпший кусник. Теперішня система е о много практичніша. Давніше при поділі урядової землі вигравав усе той, хто мав більше витревалости і твердий п'ястук; тепер все зависить від „щастя“.

І наконедь прийде день обняти через нового фермера вильосованої землі. Однак не треба гадати що в тим днем фермер став дійсним властителем ґрунту. До сего еще дуже далеко. Він наперед мусить виповнити два услів'я: за-платити урядови таксу, яка привадає і мешкати на фармі протягом пять літ та еї управляти і забудувати. Дперва тоді дістане повний титул властителя; буде міг землю продати, дарувати, або зробити з нею, що ему угодно.

Для бувших жовнярів і матровів е та полекша, що їм з тих пятьох літ які они мусять мешкати на фармі до осягнення повного титулу власности відтягає ся тільки літ кілька він вистужив при війську.

Відтягати однак можна найбільше чотири роки, так що він в найліпшій случаю мусить приваїменче один рік мешкати на своїй фармі, щоб набути ею на власність.

Оплата, яку уряд вимагає від фермерів буде вносити по 1.50 до 2.00 долларів за один акер — залежно від сього, на кілька оцінять землю. Отже за 160 акрів випадає 240 до 300 долларів. Третю часть з тої суми мусить ся заплатити в гори, в хвилі формального обнятя землі в посідане; решта може бути розложена на пять рівних рат, платних що року. Крім сього кожній фермер буде мусів оплатити еще 30 до 50 дол. всіляких такс і оплат.

Зваживши се все треба дійсно дивувати ся, дячого люди так розбивають ся за урядовою землею. Неодин, колиб се все належало розважив, вирікби ся цілковито всякого уділу в тій льотерії. Бо лаше подумати над сям, які се кошта потягає за собою, а яка мала е правдоподібність, що сі кошта оплатят ся. Щоби зарежестровати своє назвиско, треба іхати такий світ та потом цілими місяцями ждати на вислід. Можна вправді по записаню ся вертати в хату і ждати на урядове повідомлене у місци старого перебування, але неодин, мешкаючи оподаль, буде числити, що танче для нього випаде ждати в місті добув запис, ніж вертати домів, а потом, евентуально коли вильосує землю, опити приїжджати. Коли уже все пішло щасливо, то потреба що найменше півтора сотки

в гори заплатити урядови, а потом виложити еще споро гроша на справлене знаряддя, інвентара, на побу-доване ся і т. д. і т. д.

Фарма, яку здобуло ся, може бути заросла лісом, положена в відлюднім місці, далеко від залізниць та від людських осель. Фармер однак мусить безумовно мешкати на ній протягом пять літ, щоб набути право власности. Через перший рік его навіть самого не зможе фарма вижити — а тут при кінці року треба вже урядови заплатити кількадесять долларів рату. Неодин не вдержить і — втікне, а тоді увесь його труд, усі виловлені гроші пропадають зовсім дармо. Одним словом, для великого числа фермерів се не оплатити ся. Але позаяк деяким знова одиницям поталанить і они дійсно виграють на сій льотерії, то можна бути певним, що і тим разом не забракне охотників.

АВДИКАЦІЯ
КОРЕЙСЬКОГО ЦІСАРЯ.

Президент мирової конференції в Газі, російський адмірал Нелідов, є чин. в депутатах, котра мала в імені корейського цисаря зложити протест против унітано Корей Японією. Хоч депутата не осягнула своєї мети — віддати справу своєї вітчизни під осуд міждержавної конференції, то все-ж таки сам факт її вислання послужив Японії знаменитим претекстом до усунення корейського цисаря з престолу. Правда, про його ектерно заявив японський делегат у Газі, що є річю неімовірною, щоби корейський цисар тепер абдикував, однак на далекім Сході мабуть доконались події, котрі приспішили конець володіню цисаря. До Європи прийшла депеша, що цисар Корей, І Генг (Ji Heng) зрік ся престолу. Причини сеї події та обставини, серед котрих вона довершила ся, є дуже характеристичні для тої політики безоглядного імперіялізму, що її веде Японія в відношеню до своїх найблизших сусідів. Корея, се країна, положена в сфері політичних, економічних та навіть національних інтересів Японії. По битві під Чемульпо Японці висадили свою армію на корейський беріг та за згодою цисаря забрали часть державної адміністрації в свої руки. Здобувши собі ось так підставу до дальших операцій, захопивши Японці під свою власть заряд залізниць, почт, телеграфів і митових урядів; опісля вони розважали самостійну корейську армію та в її місце ввели своє військо й свою поліцію. Рівночасно повернули на Корею свою еміграцію, стягаючи туди своїх земляків, котрі вже тепер як своїм числом так і культурою вибили ся в окупованій країні на важний політичний чинник. Хоча Японці на разі загварантували були незалежність Корей, то се була тільки тимчасова їх здержливість; загорнувши всі внутрішні справи в свої руки, Японці трактатом із 18. падолиста 1905 р. переняли на себе й ведене заграничної політики Корей. Заключене сього трактату було переведене з помічю простого насильства над корейським цисарем. Коли він

ПРОДАЮ І КУПУЮ ФАРМИ
ЛОТИ І ХАТИ.

Най би ти був хоч де, то я ти
можу продати і купити. Лоти
мож купити в добрім положенні
ще тано: всего \$20 готівки а
решту на легкий виплат. Заро-
бок певний, бо місто ще лиш ся
зачинає будувати. Пишіть.

G. Krievsky,
Box 501, Edmonton, Alta, Can.

Первая Русская Контора

по покупці і продажі землі
(Real Estate) в Ванкувері,
Vancouver, British Colum-
bia.

Контора приймає на се-
бя хлопоты по высылці па-
роходных и железнодорож-
ных билетов до Ванкувера
ввиду того, что высланный
билет стоит меньше на 15—
20 процентов чѣм купленный
на станціи отправления.

Для вновь приѣзжающих в
Ванкувер Контора по мѣрѣ
возможности подыскивает
работу.

Кто интересуется новой
провинціей „Британская Ко-
лумбія“: цѣнами на землю,
климатом, рабочей платной
и другими условіями может
письменно получить от Кон-
торы всѣ подробныя свѣдѣ-
нія.

К. ПОРОШИН И КО.
K. POROSHIN & CO.
842 Powell St.,
VANCOUVER, B. C.
31-34 CANADA.

Стефан Рябець
має у себе найліпші напитки,
цигари і папириси. Має також
добре заряджену гресерню.
СПРОБУЙТЕ!
Mahadou Plane, Pa.

* **K. G. CIESELAK,** *
* **ФОТОГРАФ.** *
* Ся хочеє а малої фотографії *
* зробити великий портрет, то при- *
* шліть мені малу фотографію, а я *
* Вам з неї зроблю таку велику як *
* лиш хочете. *
* 2737 PENN AVE, *
* 12th & CARSON STS. S. S. *
* PITTSBURG, PA. *
* 710 BRADDOCK AVE. *
* BRADDOCK, PA. *

THE FIRST
NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50.000.00. Надвишка
і нерозділені зиски \$93.000.00
Заснований 1864 року.
Найстарший Народний Банк
в Скулдкел Канті.

Проводять загальний банківий
бізнес. Видає міжнародні мон-
ордери, драфти і переписує гро-
ші до всіх частин світа і позичає
гроші на реальності. Депозити
цього банку подвоїлись протягом
останніх 5 літ і вносять тепер
около \$500.000.00.

Гроші переписує через фірму
Knauth Nachod & Kuhne, New
York, N. Y.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офісї:
від 8 ої до 10-ої год. рано,
від 2 ої до 4-ої покол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269-B

HOWARD ALBERT,
Аптімар.

Продає всілякі ліки по найни-
ших цінах. Ліки Севера.
ЛАНСФОРД, ПА.

Harry E. Paul.

Робить камінні нагробники, хре-
сти, памятники.

**Ріг Пайн і Марнет уличь,
ПОРТ НАРЕОН, ПА.**

ДОНТОР ШТАЙН.

Урадує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обід,
7 до 9 вечер.

18 E. Oak St., Шенандоа, Па.

ДОКТОР ІРЛЕР.

Вистави его можна в офісї від 8 до 9 рано,
1 до 3 по полудні, 7 до 9 вечер.

30 E. Lloyd St., Шенандоа, Па.

Спис книжок, які продаємо:

* Америка.....15 ц.
* Ангел та пустельник і т. і. 15 ц.
* Біблія Велика.....2 дол.
* Борба клас і тому робітники
організують ся.....15 ц.
* В Старім і Новім краю.....25 ц.
* Гріх міліонерів і т. п. С. 7 15 ц.
* Дещо з історії православної
місії в Америці.....10 ц.
* Дещо про звирята.....30 ц.
* Дві левади і т. п. С. 5.....15 ц.
* Дорога любови, то Божа
дорога С. 6.....15 ц.
* Драгоманів.....15 ц.
* Емігрант.....15 ц.
* Журавлі.....10 ц.
* Житє Ісуса Христа.....1.50 дол.
* Житє, зарібки, організації
і т. п. в Спол. Державах.....15 ц.
* За красою.....1 дол.
* Земельне питанє.....15 ц.
* Зуб за зуб.....10 ц.
* Казки про Жидів.....15 ц.
* Історія Руси з образками.....10 ц.
* Капітал і праця.....15 ц.
* Книжка Рахункова.....50 ц.
* Марія.....10 ц.
* Многострадальний народ.
огляд історії українського
народу.....20 ц.
* Навернений Грішник.....20 ц.

Народний рух австро-угор-
ських Русинів.....15 ц.
Новий Завіт.....4 дол.
Образки і загадки.....10 ц.
Оповідання.....15 ц.
Оповід. про заздрих богів 10 ц.
Пестрі звуки.....75 ц.
Про відступників від рос. пра-
вослав'я.....10 ц.
* Про нутро землі.....25 ц.
Підземні скарби.....25 ц.
Покуса.....10 ц.
Псалтир.....1 дол.
Розмова Поляка, з Русиним 10 ц.
Руско-англійський словар. 20 ц.
* Релігійні віровання старин-
них народів.....20 ц.
Смерть.....10 ц.
* Стародавні казки та опові-
даня.....15 ц.
* Степові люде.....15 ц.
* Страйк.....20 ц.
* Стріляй на смерть, робіт-
нича драма.....15 ц.
Унія в Америці.....20 ц.
* Хто з чого живе.....15 ц.
* Як ті є люди на землі з
20 образками.....50 ц.
* Як мужик ходив до царя
правди шукати.....15 ц.
* Через кордон.....15 ц.

Swoboda, 184 Hudson St., New York

Хочете
Поради, Інформації, Роботи?

Усе те дістанете безплатно

в Бюрі Славянського Іміграційного Тов.

Голоситесь лично на адресу:

SLAVONIC IMMIGRANT SOCIETY.

35 Broadway, 5th floor, New York City.

Всякого Рода Справи

можете залагодити тільки через одну

Руско-Народну Канцелярію
в Виніпегу.

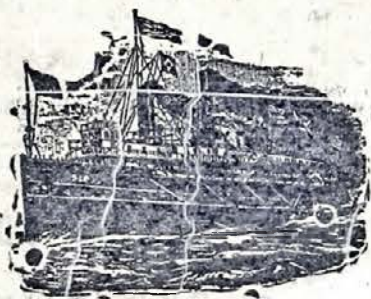
Паміть або удавайте ся лично на адресу:

RUSKA KANCELARYJA:

Room 4, 666 1/2 Main St., Winnipeg, Man., Canada.

Телефон 7284.

207

Перший Руский Банк
КАНЦЕЛЯРІЯ

Рільно-

Іотаріальна

ПЕТРА ШЕВЧИКА

— в —

NIAGARA FALLS, N. Y.

Висипи грошей на цілу кулю змску під гваранцією. Гроші вістають
виплатити вайделше до 14 днів.
Сподіама шифарти на всі корабельні ліній.
Залагоджене справ військових.
Вираблю повновасти, контракти купки і продажі.
Продама лотів, дімів і фарм в Злучених Державах і Канаді на добрих у-
словіях. Літи від 150 до 2000 доларів.
Брати Русини! Не будьте лакоми на дурнички і дарунок ріжних прої-
дських агітатів, що обіцяють вам гори доллара а ви за тоє мусите нераз до-
рого заплатити. Удавайтеся в кожній справі до чоловіка чесного, що прова-
дить свій інтерес вже більше 12 літ.

Філі Канцелярії: Box 164 Yatesboro Pa.; Box 96 Connorsville,
O.; 3627-4th Ave. Altoona, Pa.; 9 Rushton Place, Waterbury, Conn.

Всі листи адресуйте так:
**PETER SZEWczyk, 1223 E. FALLS ST.,
NIAGARA FALLS, N. Y.**

22

8 ДЕННИЙ ГОДИННИК.
НЕМНОГІ З ВАС МАЮТЬ ТАНИЙ
ГОДИННИК ЯН СЕЙ.

Нр. 16, зі сталевим верхом, озеродком,
о 11 квінціх, якім мож ви бачити, на-
кручуваній і регульованій в горні, а ре-
гарний циферблатом і склявкам. Годин-
ник сей іде цілий тиждень без накру-
чованя. Сей годинник є знаменитий під
кожним велодом і гварантований на
15 літ. Всюди по склепах продають его
за \$14.50. Ми хочем, аби ви зацікавились
ближше з нами. Хочемо, аби ви поручи-
ли наш товар вашим приятелям, если
ви него здоволені. Замовте сей \$14.50
годинник сейчас, а ми пішлемо вам також
2 дол. позволочуваний ланцущок даром.
За сей годинник і ланцущок \$5.90.
Все що потребуєте зробити, се напи-
сати ваие імя і офіс докладно, сквати
о годинник No. 32, післати нам 15 цен-
тів в марках почтових в листі а ми
вашого найбільшого експресового офісу,
де можете оглянути річи перед ваплатою.
Если думаете, що годинник і ланцущок
післані вам варті \$16.50, тоді заплатіть
експресом \$5.75. Памітайте, що ви не
тратите нічого, бо ми ввертаємо гроші кождому
хто недоволенний.

Адреса:

GREAT EASTERN WATCH COMPANY Dept. 51

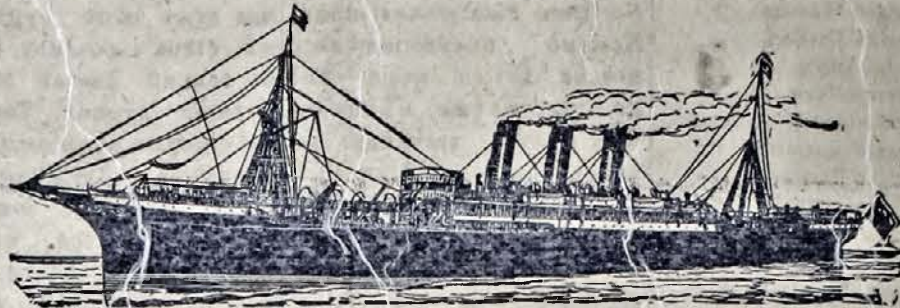
190 West Broadway, New York, N. Y.

20

БАНК

РУСКИХ ЕМИГРАНТІВ

Зайнкорпорований в Стейті Ю Джерзі. Капітал 50 000.00 д.

181 E. 3-d St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує спідуючі справи:

- 1) Пересилає гроші до всіх країв і держав світа по цінах можливо найтаншак і як найскорше.
- 2) Продає шифкарти на ріжні ліній корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Бю Йорку.
- 3) Вираблює повновасти, контракти куп